

Naročnina za pol leta za Ameriko \$1.50.
 Naročnina za celo leto za Ameriko \$2.50. Za Evropo \$3.00.

List v obrambo sv. vere med ameriškimi Slovenci.

ŠTEV. (No.) 18. SEPTEMBER 15. 1922. LETO (VOL.) XIV.

V šoli presv. Marijinega Srca.

H. B.

KRŠČANSKA ZMERNOST.

Čutna človeška narava je kakor družina, ki ima cele orgeljce zdravih malčkov, živih kakor živo srebro. Dasi zaenkrat še niso hudobni, ampak le bolj živahni, ki niti za trenutek ne morejo biti pri miru, je vendar treba krepke materine roke, da jih obvlada in velike pazljivosti, da se iz njih živahnosti ne razvije hudobija. Taki živosrebrni malčki so v čutni človeški naravi razna nagnjenja, ki jih imenujemo strasti. Ker beseda strast v našem jeziku pomeni že nekaj slabega, hočemo ostati pri besedi nagnenje. Ta nagnjenja so v človeku dvoje vrste, kakor so včasih v družini otroci dvoje vrste. Eni se, kakor pravimo, vržejo po očetu, eni pa po materi. Poželjiva nagnjenja človeka vlečejo za nekim dobrim, ki je ima pred očmi, kakor vleče otroka, če mu kaj slačkiga po-

kažeš in si mu pripravljen takoj dati, ako le hoče. Jezljiva nagnjenja istotako človeka vlečejo za nekim dobrim, ki je pa ni mogoče brez tetžav doseči, kar dotičnega seveda jezi. Pokaži otroku sladko hruško. Obraz se mu zasmee, oblizovati se začne, roko nehote stegne. Nagnenje po njej se mu je vzbudilo. Če mu ne delaš nobene ovire, ampak mu jo takoj daš, si zadostil njegovemu poželjivemu nagnenju. Ako mu jo pa takrat, ko je roko stegnil, odmakneš in višje dvigneš, da se mora vpenjati za njo, ali mu jo oblubiš šele, ko bo to ali ono storil, si poleg hrepenenja vzbudil v njem še neko drugo jezljivo nagnenje, ki ga žene, da premaga ovire in si jo tako zasluži.

Oboje vrste nagnjenja so za človeka velikega življenjskega pomena.

velika dobrota, a tudi lahko velika nesreča. Dobrota, ker jih ima in če jih prav rabi, nesreča, ko bi jih ne imel, ali pa zlorabil. Prav tako je z njimi, kakor z drugimi naravnimi silami. Kolika dobrota za človeka so: ogenj, plin, elektrika itd., seve le, dokler so trdni v njegovi kroteči roki. Gorje pa, če se izmuznejo iz nje. Z življenjem in premoženjem bo plačal, ker jih je prej trdo držal. Kdor ima svoja nagnjenja na vajetih, bodo šla z njim, po "cesarski" cesti cilju nasproti. Kdor izpusti vajeti, bo šlo pa kakor splašeni konji ali po cesti ali po bregu, ysekako v pogubo.

Mi že poznamo eno čednost, ki ima vajeti v rokah. To je krščanska modrost. Ona ima na vajetih vse čednosti. Ker bi bilo pa njeno delo preogromno, če bi morala vse šte-

vilne posamezne žrebičke sama krotiti, so ji pridružene v pomoč še dve drugi čednosti. Vajeti poželjivih nagnjenj ima v rokah čednost zmerčnosti, vajeti jezljivih nagnjenj pa čednost srčnosti. Za enkrat se hočemo pečati samo s čednostjo zmerčnosti. Njena glavna naloga je, trdno držati vajeti trojnega poželjenja: po jedi, pijači in mesenosti. To so najmočnejša nagnjenja človeške živaljske plati. Za ohranjenje te človekove živaljske plati so si sicer nekaj naravnega in kot taka dobra. Toda po grehu so postala revolucionarna, nočejo več nagobčnika razuma, ampak se bore proti njemu za avtonomijo. Kot taka so pa slaba. Če je človekova volja preslaba, da bi zadušila njih vstajo in jih podvrгла postavnemu žezlu razuma, če se ona polaste vlade, je to prava boljševiska vlada polna strahot in grozot. Od alkohola zabuhle in od strasti izmozgane postave, ki jih srečujemo na življenja cestah, so prepričujoči, živi dokazi za to.

Ozrimo se zdaj na Marijo! Izrecnega nam sv. pismo o Marijini zmerčnosti malo poroča. Če hočemo v njenem Srcu odkriti tudi to čednost, v vsej njeni lepoti, moramo privzeti celoten nauk sv. cerkve o Mariji. Na podlagi svetopisemskega in cerkvenega nauka vemo, da Marija ni bila navadni človeški otrok. Verska resnica je, mej drugim, da je bila brez madeža izvirnega greha spočeta, kolikor vemo ona edina. In ker njeno Srce ni bilo od tega smrtonosnega bacila zastrupljeno, kakor vseh drugih Adamovih otrok, je tudi niso zadele njegove posledice. Ena izmed posledic izvirnega greha je revolucija, ki jo je on zanetil v človekovi živaljski naravi. Pred grehom je bilo telo z vsemi svojimi nagnenji slepo pokorno duši in njenim višjim močem, razumu in volji. Človek je sicer imel svobodno voljo delati dobro ali slabo, sicer bi ja Eva ne mogla poželeti prepovedanega sadu in Adam bi ne bil mogel stegniti svoje roke po njem. Vendar je imela volja tako močno roko in njeni podložni, razna nag-

nenja, so ji bila tako ponižno in pohlevno pokorna, da jih je brez težave, z lahkoto obvladala. Bila so kakor kak "pameten konj," pri katerem voznik vajeti lahko iz rok dene, ali zaspri na vozu, pa ga bo kljub temu njegov vranec srečno domov pripeljal. Zato pa, ker bi bila naša prva stariša tako lahko premagala skušnjavo, a je nista, je bil njun greh radi okoliščin tim večji in dosledno tudi kazen.

Po grehu je volja mnogo na slabšem. Je sicer še svobodna, nihče je ne more prisiliti v greh, vendar njeno gospodstvo ni več tako absolutno, ampak bolj politično. Kakor moderni državni krmilarji ne morejo zavednih ljudskih mas več absolutno vladati, ampak kvečjemu še diplomatično, s tem da jim z raznimi obljubami in diplomatičnimi spletkami maše nezadovoljna usta, tako mora postopati tudi volja z revolucionarno maso raznih nagnjenj človeške živaljske plati, ki jo kljub vsej premetenosti vendar včasih ogoljufajo, kar spričujejo takozvani grehi iz slabosti. To so tisti grehi, ki jih ne zakrivi hudobna, ampak preslaba volja, ki so jo radi tega močne strasti prevarile.

Ker tedaj Marija ni v Adamu grešila, je tudi niso zadele posledice njegovega greha, revolucija mej višjim in nižjim človekom. Vsa njena nagnjenja, višja in nižja, so bila kakor do zadnjega odtenka uglazben glasovir, ki je bil v popolni oblasti virtuozinje volje in iz katerega je ona izvajala harmonije, ki jih je bilo na zemlji slišati samo v rajju. Brez dvoma je tudi ona stregla naravnemu poželjenju po jedi in pijači. Nikjer ne beremo, da bi bil Bog njeno telesno življenje nadnaravno vzdrževal, kar bi bil pač lahko storil, kakor pričajo tisti svetniki, oz. svetnice, ki so leta živeli samo od presv. Evharistije. Kak prohibicionist, ki misli da je v vinu sam vrag, bi moral trdit, da Marija vsaj tega ni pila in morebiti svojo trditev celo podprl s svetopisemskimi besedami, češ da ni rekla: Vina nimamo, ampak: Vina nimajo. Jaz tudi ne

rečem da ga je, a če ga je, je njena zmerčnost tako glede njega, kakor glede hrane vedno z lahkoto, brez boja s tozadevnim naravnim poželjenjem, našla tisto mero, ki jo narava zahteva in ji je koristna. In še to rečem, da si je ona, kar telesne potrebe tiče raje kaj pritrkala, kakor kaj dodjala. To po vsej pravici iz tega sklepam, ker je Marija tako to, kakor druge moralne čednosti, imela v tako zvani heroični, junaški meri. Te stopnje čednosti imajo lastnost, da rade sebe prikrajšajo, samo da morejo drugim malo več dati. Več storijo za Boga, kakor so dolžne. Glede Marije to tim bolj upravičeno trdim, ker so mej heroičnimi čednostmi, ki so kedaj krasile svetniške duše, njene. Kraljice svetnikov zavzemale prvo mesto.

Zmerčnost ima nadalje na vajetih meseno poželjenje, ki je kot kanal izvirnega greha kakor hudournik in potrebuje kot tak posebne paznje in posebno močnih jezov, drugače napravi strašno opustošenje. Njen posel glede tega nagnjenja ie, človeka nagibati, da mu streže le v okviru naravno-božie cerkvene postave, kar se godi samo v pravilno sklenjenem zakonu. Vpraša se, je li Marija imela čednost zmerčnosti v tem pomenu ali ne? Odgovorjam z Da, a takoj pristavim, da je treba ta Da pravilno razumeti, ker če se napačno razume ie krivoverski, taieč Marijino vedno devištvo. Že zgoraj, pri Marijini razdelilni pravičnosti, smo rekli, da je ona tudi to imela, tako da če bi bila svetna kraljica-vladarica, bi je ne bilo pravičnejše podložnim, kot ona. Nekaj podobnega je tu. Marija je imela to čednost zmerčnosti v tem pomenu, da če bi bila živela z Jožefom v izpolnjenem zakonu, bi ne bilo zmernejšega, kakor ta. Ker se pa to v resnici nikoli ni zgodilo, ampak je ostala devica prej in slej, to njene čednosti zmerčnosti ne zmanjšuje, ampak io še povečuje ie. V popolni zdržnosti, ki ie sad čednosti, je zapopadena tudi zmerčnost, naj si bo že glede tega ali onega nagnjenja. Kajti kedor zmore več in težje, zmore tudi manj in laž-

je. Marija pa ni imela čednosti čistosti samo v navadnem pomenu, kakor n. pr. kaka deviška duša, ki od prvega zavednega naskoka, pa do zadnjega ni nikoli prostovoljno podlegla grešni poželjivosti. Pri takih dušah je poželjivost tu, samo, da jo imajo na vajetih. Pri Mariji govoriti o kaki neurejeni, četudi kroteni grešni poželjivosti, se vsakemu poštenemu kristjanu vpira, akoravno ni zmožen, da bi dal za to znanstvene razloge. Izvirni greh je bil, ki je zanel to revolucijo v človeku, ki jo sv. pismo imenuje postavo greha. Marija ni imela izvirnega greha, tedaj tudi te revolucije oz. postave greha ne. Njena brezmadežna čistost je imela globlje korenine, kakor Evina pred grehom. Eva je mogla grešiti in je, dasi bi se bila lahko zlahkoto premagala, Marija ni mogla grešiti, ne glede čistosti, ne v čem drugem, kakor lepo uče bogoslovci in sicer zato ne, ker ji je Bog dal milost utrjenja in vstrajnosti v dobrem do konca. Zato ni nikakega dvoma, da je imela njena brezmadežna, vedno deviška čistost vključeno v sebi tudi najlepšo čednost zmernosti, ki se kar tiče to nagnenje seveda v dejanju, kot deviški materi, ni nikoli pokazala.

V današnjih dneh, ko materializem obhaja svoje zmagoslavje, ima čednost zmernosti malo prijateljev. Moderni evangelij pozna samo eno zapoved in ta je: Živi, izživi se, saj živiš samo enkrat. To je evangelij mesa in sveta. Lahek evangelij, za-

to jih je toliko, ki ga izpovedajo in prakticirajo. Nemški modroslovec Kant je nekoč, bolj v šali kot za res, dejal: Dobro jesti in piti, to je najboljša metafizika. Današnji svet ne vzame tega samo za šalo, ampak prav za res. Vsa metafizika, vse nadčutno spoznanje: o duši, o Bogu, o namenu življenja in podobne življenjske resnice, so mu deveta briga. Edino to, kar se da s peterimi čuti zaznati in njim prija, pri njem kaj velja. Njim kolikor mogoče streči in ustreči, to jim je namen in višek življenja. Ker so pa človeške strasti, ako jim um in volja dasta popolno avtonomijo in jih še podpirata v njih stremljenju, nenasitljive, ni čuda, če se tak v svoji nezmernosti poniža pod živali.

Žival pri nasičenju svojih naravnih nagonov pozna meje. Ko ima zadosti gre od korita, oz. jasli, ali se vleže. Naj bi jo kedo še tako silil, ne bo več jedla, ne pila. Človek pa še višje moči, razum in voljo, vpreže, da more preko od narave zarisanih mej, zlasti kar tiče pijačo in mesenost. Koliko je takih, ki niso srečni, če niso pijani. Evropa n. pr. strada, kar po notah, zlasti Nemška Avstrija, a pijana je pa menda prav tako, kakor je bila prej. Naša stara domovina tudi ni več dosti na boljšem glede pomanjkanja, a številke koliko na leto pojije, so naravnost strašne. Prav nič čudno ni, če ne ena ne druga v svetu ne najde tistega sočutja, kakor bi ga po svojem obupnem stanju zaslužila.

Kaj naj šele rečem o nezmernosti, s katero se streže mesenemu požerjenju. Vse to, kar pride kljub vsemu skrivanju na dan, je strašno, tako v zakonu, kakor izven zakona. A tega ni deset procentov. Ko bi človek vse vedel, kar krijeta noč in dan umazanega, zlasti po velemestnih, bi bežal ven, v strahu, da začne zdaj zdaj deževati žvepleni dež, kakor nad Sodomo. In to mej kristjani, mej tistimi, ki vedo, da je človeško telo tempelj sv. Duha, mej tistimi, ki vedo, da je pisano: Nečistost pa se naj niti ne imenuje mej vami. Tako daleč smo že, da se čistost skoraj ne sme imenovati mej nami, ne da bi bila blatena. Navdušuj človeka, materialista, za zmernost v mejah zakonskih postav s tem, da mu staviš pred oči tiste, ki so prav tako iz mesa in krvi, kot on, a ne žive samo zmerno v tem oziru, ampak zdržno, ne samo moški, temveč tudi ženske. Saj ti niti ne verjame ne. Zmernosti ni, ker pa nje ni ni nikogar, ki bi imel iskre arabce, poželjiva nagnenja, trdno na uzdi. Zato pa gre čez drn in strn, čez mlake in močvirja, dokler, vsaj premnogi, žalostno ne končajo svoje poti življenja v alkoholu ali mlakuži nečistosti. Ti, ki te to zadene, pridi v Marijino šolo, se učiti zmernosti, a pridi takoj, dokler ti nezmernost še ni ubila volje, sicer te more le čudež še rešiti iz njenega železnega objema. Čudeži pa niso nekaj vsakdanjega.

Kaznovana ošabnost.

Gospodična Amalija pl. N. je bila hči nekega graščaka in je kot taka vsa druga priprosta dekleta gledala kot neka nižja bitja. Nekega dne pride v grad hčerka bivšega grajskega oskrbnika, zdaj priprostega kmeta in jo prosi, naj pride nemudoma k njenemu težko bolnemu očetu, da ji ima nekaj važnega povedati. A ona se v svoji vzvišenosti nad navadni-

mi zemljani prezirljivo odreže: "Kaj naj mi neki en tak revež važnega pove, drugega pač ne, kakor da naj malo v žep sežem." In ni šla. Čez nekaj časa pride hčerka zopet povedat, da je skrajni čas, če misli iti, da oče pripoveduje o nekem velikem zakladu, ki ga je njena mati pustila zakopati in naročila očetu, takrat grajskemu oskrbniku, naj

njej in samo njej pove, kje je zakopan. Zdaj je prešerna grajska hči seveda takoj hitela k bolniku, a ko je prišla tja, je mož že zdihnil in nesel s seboj skrivnost o zakladu. Veliko denarja je potrošila s kopanjem na raznih krajih, a zaman. Njena ošabnost je bila z dvojno škodo kaznovana.

S p o m i n i .

Rev. G. M. Trunk.

Nothing is in vain that rouses
that mind to thought and reflection.

Angleški pregovor.

Čez sedem let vse prav pride.
Pravi Slovenec.

I.

Umor v Sarajevu — Vojna se začne.

Pri romarski cerkvi sv. Križa nad Beljakom, je na praznik sv. apostolov Petra in Pavla velik cerkven shod. Tudi l. 1914. se je posebno slovenskih okoličanov kar trlo. Popoldne smo sedeli v prijetni družbi, ko pridrvi nekdo z novico: V Sarajevu se je dogodil umor. Prestolonaslednik in soproga sta mrtva! Vsi se spogledamo. Prva beseda ki pade je: Vojska bo! Ne vem, kako je bilo drugim pri srcu. Bili so večinoma Nemci. Jaz sem ostal popolnoma miren, prav nič nisem bil iznenaden. Morda sem vedel za umor, bil s Srbi (?) v zvezi? Smešno, če bi kdo kaj takega mislil. A kako, da nisem bil iznenaden? Stvar je bila ta:

Ko sem pred dnevi čital v časniku, da se prestolonaslednik odpravlja k manevrom na srbsko mejo, mi je, ne vem kako, šinila v glavo slutnja, ki sem jo povedal prof. Hribarju, da ne bo dobrega konca, da se bo nekaj zgodilo. Slutnja je merila naravnost na umor, vendar si pa te slutnje nisem upal povedati, ker se mi je samemu zdela neverjetna. Umor se je izvršil, slutnja uresničila, zato me ta novica ni iznenadila in me pustila nekako mirnega.

Ko je grob zakril umorjenca, se je zdelo, kakor bi se bila tako razburjena javnost malo pomirila. O vojski se ni dosti govorilo, še manj kaj pisalo. A mej tem časom je bila tajna diplomacija že pridno na de-

lu. Navidezni mir je bil samo mir pred viharjem. Ko se na dan sv. Jakoba, bila je ravno sobota, vračam z Dobrača, kamor sem hodil mesto g župnika Havliček-a vsako leto maševat, me v vasi sv. Duh prestreže gostilničar Hofer p. d. Winkler, rekoč: "Že veste najnovejše?" — "Kaj?" vprašam. — "Vojska bo!" — Pođa mi časopis. Ni bilo še čisto gotovo, a burja se je bližala, strele so švigale. Takoj jo odkurim domov. Tu je vladala ista nepopisna negotovost.

V nedeljo zjutraj ob pol 7. grem v cerkev. Čudim se, da stoji na cesti ob cerkvi vojak s puško. Moj zvesti cerkovnik, Miha Grafenauer, mi ves plašen zašepeče: "Mobilizacija je, ponoči so izšla povelja." Res se je pričel dirindaj, ki je odsihmal trajal vsa dolga vojna leta.

Tako se je vojna začela. Kako so goreli obrazi navdušenja. Zđaj jih bomo, te Srbe! Hrušč, petje, vskliki se slišijo iz vsake gostilne. A kaj pojo? "Bog ohrani Bog obvari?..." Kaj še, tega ni slišati nikjer, pač pa hrešče gramofoni: "Es brauste ein Ruf wie Donnerhall, (Glas buči kot gromov jek)". Sliši se: Deutschland, Deutschland ueber alles (Nemčija, Nemčija čez vse). Čuje se rezke klice: Heil! Tedaj ne avstrijsko, ampak germansko navdušenje. Tako je že prvi dan odkril skrivnosti src. Kdor ni bil slep in gluhi, je takoj vedel, da ne gre za cesarja in Avstrijo, ampak za kajzerja in Vsenemčijo, proti slovanstvu. Kdor tega ni videl je bil naivnež ali pa h navec. Tesno mi je bilo pri srcu, ko sem spoznal, kam pes taco moli. Že so me nekateri temno gledali. Sprva se nisem še dobro zavedel čemu. Polagoma mi je postalo jasno. A jaz sem spočetka mislil, da bo vojna le kratek vojaški sprehod. Kako naj neki Srbija kljubuje taki premoči?

Popoldne grem proti Toplicam. Na večer smo se Slovenci imeli navadno zbirati pri rojaku F. Knezu, da smo katero rekli. Ko se približam, vidim na nekem drevesu prilepljen širok letak. Ne vem več vsega, kar je bilo razglašeno, le to vem, da je bila odrejena mobilizacija tretjega kora, ki je bil pretežno slovenski. Heil! Heil! in vi moji rojaki morate iti mej prvimi? Dušilo me je! Kaj bo? Kako se to suče?

Ko smo zvečer skupaj sedeli, nam je bilo vsem tesno pri srcu. Tu, na meji smo vsi spoznali in videli odkod veter vleče in kam piha. Veselje nas je minilo. Slavno "Beljaško omizje" je dobilo s tem dnevom smrtni udarec. Razpršilo se je. Životarilo je sicer še nekaj let, potem pa je nastopila smrt, morda, da bržkone za vedno. Da na nas že preže, o tem se nobenemu niti sanjalo ni, najmanj meni. Bili smo sicer Slovenci in kot taki pri Nemcih seveda vedno slabo zapisani, a kakih napačnih in nevarnih tendenc nismo nikoli gojili proti državi. Če smo pa kot Slovani gojili simpatije do slovanstva, to vendar ni nikako izdajstvo. Tako sem sodil jaz, starosta omizja, tako so mislili vsi. A Nemci, za Avstrijo se mej njimi itak nihče ni zmenil, so bili drugih misli. Ker gre za nemštvo, je in mora biti nevaren, izdajalec vsak Slovenec, vsak Slovan. Sic volumus, tako hočemo in konec besedi.

Naslednjo nedeljo se zopet zberemo pri Toplicah. V hiši so bili nastanjeni žandarji s poveljniki. meni dobro znanim beljaškimi policistom. Razun nas je bilo le malo drugih gostov. Zapazil sem, da nas neke babure pri sosednji mizi posebno skrbno opazujejo. Mislil sem, ker so bile tujke, da jih zanima naša govorica, dasi se nismo več prav upali glasno govoriti. A ni bilo tako. K nesreči začne še g. Kozak po-

birati denar. Več nas je namreč ime-
lo skupno srečko razredne loterije
in smo mesečno plačevali. Te dones-
ke je g. Kozak pobiral. Ko so ba-
bure opazile, da zbiramo denar, so
takoj telefonirale na okrajno gla-
varstvo, da so pri Knezu Srbi in zbi-
rajo denar za Srbe. K sreči je bil te-
danji dvorni svetnik Hans Schuster
poštenjak, ki ni verjel in poveljnik
žandarmerije, kateremu je malo
prej g. Hochmueller plačal glaž vi-
na, nas je vse dobro poznal. Druga-
če bi bili že takrat vsi šli ričet pi-
hat. Zvedeli smo o tem šele pozne-
je in se smejali, ker niti slutili nis-
mo, kako so bili Nemci že takrat
nasproti nam nezaupni. Začeli smo
postajati opreznejši, dasi sem se
jaz nad takim natolcevanjem malo
razlutil. Nisem pomislil, da je le
"dem Reinen alles rein (čistemu je
vse čisto)."

V teku sledečih tednov sem zapa-
zil, da me nekateri Nemci vedno
bolj temno gledajo. Taki, ki so bili
prej nasproti meni prijazni, so začeli
brez pozdrava hoditi mimo mene.
Gospa Papež mi je prišla pravit,
da ima na glavarstvu človeka, ki ji
je povedal, da sem jaz tam posebno
"zaznamovan," naj torej pazim.
Smejal sem se. "Kaj nam pa more-
jo," sem dejal, saj samo tu in tam
malo porobantim. Menim, da je me-
ne in druge Slovence ščitila roka o-
krajnega glavarja, ki je bil, dasi
Gornjeavstrijec, skoroda prijatelj
Slovencev, kar je skušil tudi g. žup-
nik Meško. Naše omizje, ki itak ni
imelo več posebnega zbirališča, ker
so nas "strpljivi" Nemci pregnali iz
vsakega javnega lokala, se je poslej
zasebno navadno zbiralo pri g.
Hochmuellerju. Pozneje smo zvede-
li, da je vojaška policija vedela za
vsak trenutek, ki smo ga ondi pre-
živeli in za vsako besedo, ki je on-
di padla. Hišni gospodar je sicer
skrbno zamašil vsako luknjico pri
oknu, a kaj, ko je imelo vojaško re-
darstvo oči in ušesa pasjeglavcev.
O zadnjih smo si namreč otroci
pripovedovali, da samo z enim oče-
som spijo, drugo vedni bdi.

No, še tako obilna in pasjeglav-

sko občutljiva ušesa, niso mogla po-
pravici ničesar ujeti, kar bi mogla
še takó nervozno razpoložena ger-
manska srca užaliti. Kvečjemu so
slišali, kako je bila ga. Dr. Potočni-
kova huda, če je pri "maušlanju"
trkala in "padla," (kvartopirski iz-
razi), ali kako je g. Lamprecht za-
brisa karte pod mizo, ko je trdil, da
ima vedno smolo. Morda so ti ger-
manski farizeji opazili, da je peneze
navadno pobral g. Hochmueller, pa
ne za Srbe, temveč, ker je vedno
zadnjikrat izgubil, kakor je vsigdar
resno zatrjeval. Take reči so pa ce-
lo za strogo c. kr. policijo "cmau."
Tako so morali revčki le zmrzovati,
če smo zimske večere, "maušel"
končali šele, "ko mežnar odzvonil je
dan." Sreča za nas, da smo šele poz-
neje zvedeli, kako nas nadzirajo,
drugače bi nam bilo to pasjeglav-
stvo zagrenilo še tisto, že itak piclo
odmerjeno nedolžno veselje.

Tako se je vojni ples začel.

II.

Zmagujemo.

Prihajala so prva poročila o zma-
gah. Tako pač mora biti. Gorje dr-
žavi, ki ob započeti vojni ne zma-
guje, ali ima več kot enega mrtve-
ga. Sicer smo, "to je mi Nemci, vom
Nordkap bis Bagdad — od severne-
ga rta do Bagdada" — Avstrijci ste
lahko veseli, da smete kot psiček le-
tati za nami — toraj mi smo oz. bo-
mo tako gotovo zmagovalci, kakor
je dvakrat dve štiri, zato zmage prav
za prav ne potrebujemo. A utegnili
bi biti mej junaki tudi nekaj dvom-
ljivcev in strahopetnežev, ki jim je
treba povedati in pokazati, da smo
mi boljši od Napoleonovih gará, o
katerih je slavni vojskovodja re-
kel: Moja garda umrje, a se ne vda.
"Mi se ne vdamo, niti ne umrjemo,
ampak — zmagujemo." Tako samo-
zavestno, pristno prusko bahanje, se
je čulo vsepovsod.

Nikakor nočem podcenjevati nem-
škega junaštva, spretnosti in moči,
niti nočem omalovaževati avstrijske
hrabrosti. Pripoznam tudi, da je v

vsaki vojski duševno razpoloženje
ljudskih mas odločilen faktor za iz-
id, a zmage, pri katerih si lahko s
cokljjo ošlatal, da so narejene, so za
kulturni narod nedostojne, áa, sra-
motne. Laž se nikjer ne obnese, ne
v diplomaciji, ne v politiki, niti ne
v vojski, dasi ima tu še najdaljše
noge, ker se resnica najlažje da za-
kriti. A enkrat mora s kratkimi noga-
mi na dan in gorje tečaj. To gorje
so skušili zmagovalci na koncu, zato
je bil tako strašan. Marsikaj je pa
vendar že mej vojsko prišlo na dan,
dasi so si vse prizadeli potlačiti,
kar se je količkaj dalo.

Na drugi strani sem zapazil, ka-
ko malo razsodnosti ima ljudstvo.
Kar so mu telegrami in časniki po-
stavili na mizo, vse je hlastno po-
žrlo. Tudi čel izobraženstva se je
dal na debelo "farbati." Nihče ni
znan, ali ni hotel, ali je pa mislil, da
ne sme svojih možgan rabiti. Samo
en slučaj! Vsakdo ki se ni pomešal
mejn maso, s katero je korakala tudi
učena masa, je moral takoj prve dni
zapaziti, kako čudno je pisal teda-
nji "Slovenec," — sedanji je je hva-
la Bogu na tem neólžen, — kakor
se je pozneje izkazalo. Nekoč ome-
nim to nasproti prijatelju-inteligen-
tu. Debelo me gleda. On ni ničesar
opazil, ampak samo požiral in poži-
ral, kakor je požirala masa. Da v
njegovem očesu sem zapazil celo ne-
kaj, kar me je osupnilo. Bil je tajni
dvom, ali sem še "patriot" in ne
morda "nevaren". V mnogih sluča-
jih se je pozneje izkazalo, da so bi-
le res še take misli — nevarne. To
je duševno siromaštvo.

Ampak nespametno in krivično bi
bilo trditi, da so bile vse zmage
zlagane. Nemci in Avstrijci so tudi
res zmagovali, resnično zmagovali,
tako, da je skozi leto izgledalo, da
bomo zmagali, ker moramo zmagati.
Saj je "Kaerntner Tagblatt"
glasilo koroških "krščanskih social-
cev" zapisal bogokletje: "Gott muss
uns den Sieg verleihen, wenn er
sich nicht selbst entthronen will —
Bog nam mora nakloniti zmago, če
noče samega sebe vreči s prestola."
Pa jim je ni naklonil, da pokaže,

kako malo je njegov tron odvisen od takih prismoduh in mazačev.

Kako so vplivale zmage na mene? Pripoznam, da mi je bilo, kakor bi mi prijatelj prisolil zausnico. Ako je resna, je premalo goraka, ako je za "špas" je pa predebela. Kdor ni bil slep, je vedel, za kaj gre — za vsenemštvo proti slovanstvu. Ali si naj človek izruje iz srca, kar mu je sam Bog položil v prsa. Nežni čut prisrčnega rodoljubja naj bi bil zatajil in na njegovo mesto posadil v srce čujve sovraštvo do lastnih narodov iz katerih sem izšel? Kdor je tako delal, je bil v mojih očeh več kot hinavec. Jaz si pred svojo vestjo ničesar ne očitam, dasi moram v svojo lastno sramoto priznati, da sem bil večkrat prisiljen hinavsko zavijati oči, blagrovati, ko je srce protestiralo, molčati, ko bi bil najraje rjovel, ker so me razmere h temu silile. Menim, da to ni bila prava hinavščina, temveč nekaj tacega, o čemer govori naš Odrešenik: Priprosti bodite kot golobčki, a pretkani kot gadje.

Včasih mi je kri zavrela. Nekoč pridem v davkarijo. Upravitelj J. Schiffermueller je hodil k meni po "Mir". Znal je precej dobro slovensko in ni bil napačen mož. Seve pod vplivom razmer je tudi on zgubil ravnotežje. Operacije proti Srbiji so jako povoljno potekale. Razkazoval mi je, kako bomo Srbijo prijeli od dveh treh strani "und dieses Volk vernichten, es verdient ja nichts anderes in ta narod uničili, ki itak nič drugega ni vreden. Ne zamerim mu, ker tako je govorilo vse. Ni vojska torej, da se krivci kaznjujejo, ne, za-

to ne gre, temveč za Vernichtung, uničenje celega naroda, ki v nobenem slučaju ne more biti kriv.

Pozneje, ko je prišla "zmaga," pa ne na nemški strani in so bili Nemci v kleščah, so se malo streznili. Semintam se je slišalo, da narod ni odgovoren za to, kar so zakrivili posamezni. Toda dokler jim je dobro šlo, tega načela niso poznali, ampak samo "Vernichtung, uničenje". Človek si moral imeti "glavo na kragnu" kakor so moj rajni oče večkrat rekli, in biti železnih živcev, da pri takih izbruhih tevtonskega barbarstva nisi vzrojil.

Drug slučaj. Ljudje so imeli do čudodelne podobe sv. Križa v moji cerkvi veliko zaupanje in pridno prinašali za sv. maše, ako jih je kaj posebnega težilo. Vera in zaupanje v Boga je v takih trenutkih opora, kakoršne svet za človeka nima. Prav je tako, saj gorja, srčnega gorja, je bilo od dne do dne več, celo morje. Nekega dne pride k meni učiteljica Sporn in prinese za eno sv. mašo "Herr Pfarrer, in der Kreuzkapelle bitte (Gospod župnik, prosim, v kapeli sv. Križa), pravi in pripoveduje, da je moral njen svak oditi k vojakom, zapustivši družino in trgovino. Tisočero takih slučajev je bilo, v katerih se ljudje niso imeli kam drugam zateči, kakor k Bogu.

Z učiteljico se pogovarjava. Moj poklic je, da tolažim, dajem pogum, opozarjam, da bo morda gorja kmalu konec, kakor se je splošno govorilo in pričakovalo, po Viljemovih besedah: Kadar pade listje, boste zopet doma pri toplih pečeh. Ko omenim konec vojske, sikne učiteljica kakor strupena kača: "Hoffen

wir, dass es nicht mehr lange nimmt, dass dieses verruchte Volk (Srbi) in den Boden gestampft wird (Upajmo, da ne bo dolgo, ko bo ta smrdljivi narod v tla zateptan)" — Tako! Sem prideš iskat pomoči od Boga, neskončno pravičnega, ljubečega očeta vseh narodov in imaš srce polno divjega sovraštva, kakoršnega niso poznali niti brebožni pagani!" Tokrat se nisem mogel in nisem smel premagati. Krepko sem ji povedal, da pri takem mišljenju ni pričakovati pomoči božje. "Guten Tag, dober dan," je kratko pozdravila in odšla. Opravičeno sem sumil, da je v mestu pripovedovala o mojem srbofilstvu, če me ni celo ovadila.

Človek si moral silno previden biti, saj so tehtali celo naše misli, kaj šele besede. Cesarski svetnik Koffer, čegar žena je Slovenka, iz Šmarjete v Rožu, je bil dobra duša, pravičen, koncilijski. M. m. m. mir ist alles eins, ob Deutscher oder Slovene (Meni je vseeno, ali je kdo Nemec ali Slovenec)," se je pogostoma izrazil in tako tudi ravnal. Sam mi je večkrat izrazil dvom nad našimi zmagami. Nekoč me sreča na ulici. Pogovor je bil kajpada vojska. Ko bi bil jaz le desetino tega izrekel, kar je on, bi bil že davno v luknji, ali na "gavgah." Tokrat ne vem, kaj je dobrega Kofferja zmešalo. "A. . A. . alles wird hin, vse bo "hin", pravi, a jaz dostavim da je pač antanta tudi močna, ker poznam svet. Nič drugega ne zinem in hočem le nekaj povedati v smislu njegove sodbe: "A. . a. alles wird hin!" A glej ga svetnika. Ostro me pogleda-

Mojemu ponesrečenemu bratu v spomin.

Ti nepozabljeni in dragi moj brat Mihael.

Spominjam se svojih otroških let, kako sva trgala prve vijolice in ločila prve metulje. Skupaj sva se igrala, skupaj spala, skupaj delala, skupaj sva k sveti maši hodila in skupaj v Marijino družbo pristopila. Skupaj sva bila pri prvem svetem obhajilu in skupaj pri sveti birmi. Skupaj sva živela do tvoje grozne smrti.

Oh, zakaj si me zapustil, ti moj nepozabljeni brat, zapustil, ko sem najmanj mislil na to, zapustil še tako grozne smrti? Roka se mi je tresla, ko sem sporočal najinim dobrim starišem to prežalostno novico. Kaj bosta onadva rekla? Bosta li prebolela ta težek udarec, ko sta te venčar tako prisrečno ljubila? V vsakem pismu, ki sta ti ga pisala, je stalo: "Predragi najin Miha, preljubljeni sin, vedno misliva nate!"

In zdaj te ni več! Tvoja draga mamica ti ni mogla dati zadnjega poljuba na tvoje mrzlo lice, ni mogla potočiti gorke solze na tvoji gomili. In tvoj ljubljeni in ljubeči oče, kaj bo počel, ko dobi poročilo, da te ni več mej živimi? Preveč bo to. Prehitro je sledila rana rani za njuno tako očetovsko-materinska srca. Saj še ni leto, kar jima je smrt iztrgala ljubljeno, komaj 23-letno hčerko, našo drago sestro. Rana v njunih in naših srcih še zija in krvavi, a tvoja nenadna, strašna smrt, je

njim in nam vsekala že drugo, še globljo. O, kako grenke ure! Srca nam pokajo žalosti.

Ali eno upanje nas še tolaži, ker se gotovo snidemo nad zvezdami. V 37-letu svoje starosti si zapustil ta svet. Zapustil si svojo ženo, s katero sta bila tako kratke ure skupaj, komaj leto in pol. Njo si zapustil, ki te je tako srčno ljubila, da bi rada sama življenje dala za tebe. O, ti neusmiljena smrt, kako grozno imaš srce. Zakaj si vzela očeta komaj štiri mesece staremu otroku? O, ti neusmiljena usoda, kaj človek vse dočaka v tem kratkem svojem življenju! Toda spomin na tebe, dragi brat, ne bo nikoli zamrl v mojem srcu. Živo se te bom spominjal do konca svojega življenja. Da si bil blaga duša, to je uvidel vsak, kdorkoli je spregovoril s teboj par besedi. Treba je pozabiti na vse, toda mi smo dobro vedeli, kam je nagnjena tvoja duša in s kom čuti tvoje srce. Ker si hotel živeti v miru, se nisi vdal valu javnosti, da bi te vlekel od tvoje katoliške vere, kakor jih vleče dandanes na tisoče in tisoče tvojih rojakov od katoliške vere. Spolnoval si obljubo, dano svoji materi, ki ti je rekla: "Moj sin, svojo mater boš sedaj zapustil, ne zapusti pa nikdar svoje nebeške mame, Marije!"

O, ti brat, kdo bi si mislil tedaj, ko sva se v prostih urah pogovar-

jala in delala načrte za bodoče življenje, da te bo tako hitro vzela neizprosna smrt in ti prekrižala vse načrte. Ali prišlo je kar naenkrat, kar mora priti prej ali slej, smrt. Danes tebe, jutri mene, to je njena grozna pesem. Vem prav dobro, da ti je bilo to kratko življenje trnjeva pot. Vem pa tudi, da si si želel še dolgo življenje, saj si se zmiraj pogovarjal, da boš šel čez par let nazaj v staro domovino, pogledat svojo dobro mamico in očeta, da jima boš stal ob strani in v pomoč na stara leta. Oh, kako bridko jih bo zadela novica o tvoji smrti, saj vemo, da so ti oče zmiraj pisali: "Pridi! Pridi, dragi sin, domov, ker moje ure so štete, moja leta so se stekla in stojim že blizu hladnega groba. Pridi, da mi boš podal hladen požirek vode, ko bodo moje ustnice vse suhe, ko si sam ne bom mogel več pomagati." Kako bridke solze bo točila tvoja dobra mamica in klicala: "Zakaj si me ti, drago moje dete, zapustilo? O, ko bi jaz mogla, pohitela bi čez gore in morje, do svojega otroka, da bi mu potožila svojo srčno žalost in pomolila pri njegovih zemeljskih ostankih."

Da, dragi, ti si šel od nas v boljše življenje, odtegnil si se trpljenju in kruti borbi za življenje, nas pa še čaka in gotovo pride tudi za nas čas, ko pridemo za teboj.

Tvoj zalujoči brat.

Joe Pilar, Pueblo, Colo.

TVOJ NEDELJSKI TOVARIS

Piše Rev. J. C. Smoley.

SEDEMNAJSTA NEDELJA PO
BINKOŠTIH.

Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega srca in iz vse svoje duše in iz vse svoje misli. —

— Mat. 22, 37.

Nek učenik postave je pristopil k Kristusu in ga vprašal: "Učenik, katera je največja zapoved v postavi?" Kristus je vedel, kaj hoče pismouk, da ga hoče samo skušati, vendar mu je dal jasen in natančen odgovor: "Ljubi Gospoda, svojega Boga iz vsega svojega srca in iz vse svoje duše in iz vse svoje misli. Ta je največja in prva zapoved."

Ljubezen do Boga — — to je torej prva in največja zapoved. Mi moramo Boga ljubiti, on sam to hoče. In je vzrokov dovolj, da ga ljubimo: mi ljubimo to, kar je dobro in sveto — — Bog pa je najboljši in najsvetejši bitje; mi ljubimo tega, ki je dobitljiv — — in Bog je najdobrotljivejši; mi ljubimo tega, ki nas ljubi — — in Bog nas je ljubil, predno smo ga mi poznali, ljubil nas je z neskončno ljubeznijo, dal je svojega edinega Sina za nas, da bi se nikdo ne pogubil! Ne bomo pa danes premišljevali o vzrokih, zakaj moramo Boga ljubiti; pokazati vam hočem danes, kaj nam ljubezen do Boga prinaša.

Na spolnjevanju te zapovedi: "Ljubi Gospoda, svojega Boga" ... sloni ves zakon; tako je rekel Kristus sam. Spolnjevanje te zapovedi donaša nam marsikaj; opozoriti vas hočem na najvažnejše koristi, ki jih imamo od ljubezni do Boga.

Ljubezen do Boga nas druži, spojuje z Bogom.

Sv. Janez, ljubljeneč Gospodov, piše: "Bog je ljubezen: in kdor je v ljubezni, ostane v Bogu in Bog

v njem" (1. 4, 16). In Gospod sam je izrecno rekel: "Ako kdo mene ljubi, bo moje besede spolnjeval in moj Oče ga bo ljubil, in pojdemo k Očetu in bomo pri njem prebivali."

To je prvo plačilo ljubezni: združeni bomo z Bogom. Sv. Bernard pravi: "O čudežna moč ljubezni! Bog je z ljubeznijo tako spojen, da noče nikjer bivati, kjer ni ljubezni. Lahka je pot Boga k ljudem in pot ljudi k Bogu."

Kdor Boga ljubi nad vse, je njegovo srce prebivališče Boga, in tak ima v svojem srcu nebo. Sv. Frančišek Saleški pravi: Na zemlji si in vendar v nebesih, če imaš resnično ljubezen do Boga." Če si stanoviten v ljubezni do Boga, ostaneš z Bogom na veke. "Nikoli se ne vprašuj," pravi sv. Frančišek Saleški, "dopadeš li Bogu; vprašaj le svoje srce, vprašaj svojo vest, vprašaj svoje življenje, dopade li tebi Bog bolj ko vse drugo." Človeško srce ne more videti v božje srce, naš duh ne more razumeti božjih potov. Toda v naše lastno srce pa lahko pogledamo, lahko pogledamo v našo vest, v naše življenje, tu lahko čitamo. Duša moja, ne boj se, spadaš li k tem, kojih imena so zapisana v nebesih (Luk. 10, 20), toda vprašaj se, če je ime božje napisano v tvojem življenju, vprašaj se, ti je li Bog ljubši nego vse drugo na svetu. In če si moreš dati na to vprašanje povoljen odgovor, potem lahko z gotovostjo upaš v božje usmiljenje, da si zapisan v knjigi življenja in da boš videl enkrat v večnosti svojega Boga."

To je torej prvo plačilo ljubezni do Boga: združenje z Bogom.

Drugo plačilo je, da dobimo moč, da se moremo ustavljeni hudemu, se bojevati in trpeti za čast božjo.

Krotka koklja brani z vso srditostjo svoje piščeta proti vsakemu

sovražniku, tudi proti človeku. Ravno tako človeka ne loči ničesar od ljubezni od Boga, niti najhujši sovražnik. Znanе so besede sv. Pavla: "Kdo nas bo ločil od ljubezni Kristusove? Trpljenje? Lakota? Nagota? Svest sem si, da nas piti smrt ne bo ločila od ljubezni Božje." Poglejte na mučenike; koliko trpljenja jim je bilo prestati, koliko muk pretrpeti, a od ljubezni do Boga se niso dali ločiti. Ljubezen jim je dala moč, da so neustrašeno korakali na bojišče in trpeli za čast božjo.

Ljubezen do Boga nam naalje podeljuje odpuščanje grehov.

H Kristusu Gospodu je prišla znana grešnica Magdalena in jokala ob njegovih nogah. Veste, kaj je Kristus o nji rekel. "Odpuščenih ji je mnogo grehov, ker je mnogo ljubila" (Luk. 7, 47). In apostol Peter je napisal: "Ljubezen pokrije množstvo grehov" (1, 4, 8). Sv. Peter Krizolog pravi: "Pazi, da ne obupaš . . . Je še eno sredstvo, s katerim lahko zadostiš Bogu: to je ljubezen; kajti ona pokrije obilico grehov." Kos njive, ki je poraščena s plevelom, najhitreje očistimo, če plevel zažgemo; in ogenj ljubezni očišča srce. Ljubezen do Boga namreč ne trpi nobenega greha.

Ljubezen do Boga nam pa da končno srečo na svetu in večnosti.

Na svetu. Sreča človekova obstoji v tem, da ima v duši pravi mir. In kdo more dati duši resničen mir? Edino le Bog — — nič drugega na svetu. Zato je rekel Gospod svojim učencem: "Svoj mir vam dam, kakoršnega vam svet dati ne more." V življenju sv. Frančiška Asiškega beremo, da bi bil lahko počedoval veliko bogastvo. A kljub temu se ni čutil srečnega. Zato je iskal miru in sreče drugje: v ljubezni do Boga. V tej je našel svojo srečo.

Kdor ima ljubezen do Boga, on ima mir, pokoj v svoji duši. Naj se zgodi kar se hoče, njegova duša je mirna, po besedah sv. Pavla: "Vemo, da se tistim, ki Boga ljubijo, vse na dobro izide" (1. Rim. 8, 28).

In neskončna sreča čaka v večnosti tega, ki je spolnjeval zapovedi ljubezni. "Okoli ni videlo, uho ni slišalo in ni prišlo nobenemu človeku v srce, kar je Bog pripravil tem, ki ga ljubijo" (1. Kor. 2, 8).

Tako je torej plačilo ljubezni do Boga. Skrbite, da boste tudi vi to največjo zapoved spolnjevali. Molite, prosite Boga za ljubezen! Izpolnimo to, k čemur nas vzpodbuja sv. Janez: "Otročiči, ne ljubimo z besedo, tudi ne z jezikom, ampak v dejanju in resnici" (1. 3, 18) Amen.

OSEMNAJSTA NEDELJA PO BINKOŠTIH.

In glej, prinesli so mu mrtvoudnega, ležečega na postelji.

— Mat. 9, 2.

"In glej, prinesli so mu mrtvoudnega, ležečega na postelji." Gotovo so bili to ljudje jako dobrega srca, ki so tako poskrbeli za reveža. Sam bi gotovo ne bil mogel priti k Gospodu, ostal bi bil mrtvouden in skoro gotovo bi ga bila prej ali slej pobrala smrt.

Prijatelji moji, ali ni več revežev na svetu? O, še so, to vidimo sami. Ali morda Jezus ni več prijatelj, dobrotnik ljudi? O, še je in bo na veke. Bodimo torej tudi mi usmiljeni Samarijani, božimo tako dobrega srca, kakor so bili ti, ki so prinesli mrtvoudnega k Jezusu. **Pri našajmo tudi mi reveže k Gospodu!**

Kdo pa so taki reveži? Vsi, ki potrebujejo pomoči. To so:

1. — otroci,
2. — dvomljivi v veri,
3. — bolniki.

Prinašajmo otroke k Jezusu! To so mali revčki! Sami ne vedo, po kateri poti iti. Kamor jih kdo popelje, tja pa grečo. In vendar mora

vsakega človeka pot peljati k Gospodu. Zato pravi Jezus: "Pustite male k meni priti!"

Peljimo torej otroke k Jezusu! To je sicer prva dolžnost starišev. Gorje starišem in reveži otroci, katerih nikdo k Jezusu ne vodi, marveč jih še od njega odganja. Eden jih zapeljuje z besedo, z brezverskim govorjenjem, drugi z norčevanjem iz vere in cerkve, tretji s svojim slabim zgledom.

Stariši, bodite usmiljeni Samarijani svojim otrokom! Privajajte te uboge, neolžne dušice k Jezusu! Kako bodo srečni ti otroci, če bodo pri Jezusu, če bo pri njem počivalo njihovo srce! Pustite male priti k Gospodu! Spolnili boste s tem svojo dolžnost, zadobili velike zasluge pri Jezusu, zaslužili hvaležnost svojih otrok, ki bodo še le v poznejšem življenju znali in vedeli ceniti, kaj se pravi, biti pri Jezusu; vaša dobra vzgoja bo rešitev vaših otrok morda še v poznih letih!

Pisatelj in pesnik, baron Dyhernn, ki je v svojem življenju mnogo blodil v zmotah, prišel je na svojih potovanjih v malo vasico. Pot ga je peljala mimo pokopališča. Stopil je tja in si ogledoval grobne spominke in napise. En napis (francoski) ga je najbolj ganil; bil je kratek in se glasil: a ma mere, moji materi! Dober, hvaležen otrok postavil je ta spominek svoji materi v spomin. Pri tem napisu se je pesnik zamislil. Spominjal se je svoje matere, kako ga je učila, kako molila z njim, kako je bil srečen ob njeni strani; kje so ti srečni časi? Izginili so, kakor je izginila njegova vera. Pri spominu na mater se je pričel spominjati njenih besed in nauk; vrnil se je zopet na pot vere in bil goreč katoličan. — Dragi očetje, drage matere! Vi boste počivali morda že v grobih, a vaša beseda bo še vedno vodila vašega otroka na pravo pot k Odrešeniku?

Privajajmo k Jezusu dvomljivce v veri! To so veliki reveži. Kdor je odpadel od vere, zgubil je večno življenje. Kdor je padel v greh, podoben je mrtvoudnemu v današnjem

evangeliju. Pomagajmo tem revežem, storimo to, kar so storili možje v evangeliju, pripeljimo jih k Gospodu. Kako pa naj to storimo? Na trojen način:

1.— Poučimo jih, kjer je to mogoče. Mnogi odpadajo od vere, ker so se dali zapeljati lažnjivim prerokom, ker so morda čitali slabe liste in knjige. Slišali so norčevanje iz vere in odpadli od nje. Poučite jih, kako je njihovo brezverstvo neumno! Kristusova vera je tako varna, tako čista! Tisoče in tisoče krivih prerokov je že vstalo in se borilo proti Kristusovi cerkvi, toda ona je premagala in preživela vse! Nauk Gospodov bo ostal na veke!

2.— Privajajte dvomljivce v veri k Gospodu z dobrimi knjigami in časopisi. Kamor človek ne more sam, s svojo besedo, tja lahko pride knjiga ali časopis. Žive besede marsikateri ne more prenesti in slišati; knjigo, časopis bo rad prebral. Beseda človek le prehitro pozabi; to pa, kar bere, si veliko bolj zapomni. Zato pa razširjajte dobre knjige in časopise, kjerkoli le morete. Ena sama slaba knjiga, en sam slab časnik je pokvaril že cele župnije; ravno tako pa more tudi dobra knjiga napraviti jako veliko dobrega. Če nimate sami dobrih knjig, dajte mu svet, kje naročiti dobre knjige in liste.

Privajajte dvomljivce v veri k Gospodu s svojim dobrim zgledom. Beseda miče, zgled pa vleče, pravi pregovor. Če brezverec še tako sovraži katoliško vero, ga le pretrese, če vidi pobožnega, vernega katoličana vršiti vestno svojo dolžnost. I njemu se prične oglašati takrat vest in ga opominjati.

V življenju sv. Frančiška Borgija se bere, da je nekoč prišel v mesto ves utrujen in onemogel. Čez malo časa pa pride k njemu bogat meščan in ga prosi, da bi pridigal. "Iz srca rad bi to storil," je rekel Frančišek Borgija, "toda ali ne vidite, da komaj govorim." "Nič ne de," je rekel meščan, "le stopite na prižnico in tuđi če ne spregovorite besede, že vaša oseba sama bo lju-

dem cela pridiga!"

Za to skrbimo tudi mi: da bo naša oseba, to je naš zglede pridiga. Naše obnašanje naj vsakega vspodbuja, naj vsakega privaja k Kristusu!

Prinašajmo k Kristusu bolnike! Tudi ti so veliki reveži. Potrebujemo naše pomoči v telesnem in dušnem

oziru. Mnoge odvrča od Kristusa strah, drugi zopet odlašajo pokoro! Ne pustimo jih brez Kristusa umreti! Pomagamo jim lahko z molitvijo, s pripravo na spoved, skrbimo, da bodo prevedeni z zakramenti za umirajoče.

"In glej, prinesli so mu mrtvoud-

nega, ležečega na postelji." Kaka radost za nas v večnosti, če nam bo naš Odrešenik-Sodnik rekel: "Glej, privedli ste k meni otročiče, privedli k meni dvomljivce v veri, prinesli k meni bolnike! Karkoli ste storili komu izmed mojih najmanjših bratov, storili ste meni! Blagor vam v mojem kraljestvu na veke!" Amen.

Prvi prizor . . .

Konrad Bolanden:

Šentjernejska noč.

Zgodovinski roman.

Prosto preložil:

Rev. J. C. Smoley.

Coligny-jevo idilično življenje na samotnem gradu nikakor ni moglo preslepiti kraljice-matere. Vedela je, da kuje nove, dalekosežne načrte, da zbira s podrejenimi mu posredovalci in mešetarji nemške in angleške čete. Ker je bila stranka Gizov mirna in ker te stranke sedaj ni potrebovala proti Hugonotom, je želela, da se nova meščanska vojna na vsak način zabrani. Storila je radi tega korak, ki ni ogrožal samo njene osebne varnosti, ampak je bil tudi pravo ponižanje pred pretvzetnim možem.

Malo pred polnočjo dospela je Blanka Autremontska v Chatillon. Cel čas težavne ježe se Riviere ni oddaljil od njene strani. Glede postrežbe je bil jako pazljiv. Tako pogosto je počival v raznih prenočiščih, da bi si Blanka oopočila in okrepčala, da je pričel Briquemont, ki je jezdil ob levi strani grofice, glasno godrnjati.

V Chatillon ni bilo več videti luči na gradu. Vzbudil je vratarja. Ko so bile prižgane luči, dal je nekateri ukaze svojemu strežaju, vzela z levico svečnik in podal desnico grofici. Peljal jo je po stopnicah v gornje nadstropje. Po dolgem hodniku jo je vedel v jako prostorno sobo. Tla so bila tlakovana z žganim kamenom. Sobna oprava obstajala je iz najpotrebnejših stvari: iz mize, stolov in omare iz hrastovega lesa. Na golih stenah ni bilo videti nikake podobe, na stolih ni bilo nikake blazinice. Ta borna oprava se ni toliko vjemala s kalvinizmom, ki je sovražil vsako krasoto, marveč se je vjemala bolj z duhom tedanjega časa. Čas take prostosti, da so se kralji borili med seboj, kakor sta to storila Franc I. in angleški kralj

Henrik VIII. doba, ko so kralji kralji prešiče ali rezali oslom vratove, kakor je to storil Karol IX., tedanji vladar Francije, časi, ko so se lahko zabavali, ne da bi pri tem kršili dostojnost, — ti preprosti, lahko bi rekli surovi časi, niso poznali razvad in zahtev našega časa.

Na drugi strani bi pa delala skrbnost in pazljivost Rivierova napram grofici Autremontski čast naši izobraženi dobi. Oni vzvišeni, idealni nazori, s katerimi se je srednjeveško vitežtvo tako odlikovalo, v Franciji takrat še niso izumrli.

"Tukaj sem tako rekoč doma," rekel je Riviere in postavil svečnik na mizo. Zastopam tu hišnega gospodarja. Smem li prositi, grofica, da mi poveste vaše želje?"

"Za danes ne potrebujem ničesar drugega ko kozarca vode in miru, — grozno sem utrujena, gospod Hugo!"

"Tako tu zraven je vaša spalna soba, ima krasen razgled po deželi. Poslal sem po strežnico, ki vam bo stregla za čas vašega bivanja tu. Ana bo prišla takoj."

Grofica se je nasmehnila.

"Kar zadene postrežbo hišne, lahko rečem, da ne bo dosegla skrbnosti in zvestobe Rivierove za mojo malenkost."

Hugo se je priklonil za to priznanje.

"Nikoli nisem vršil te dolžnosti z večjim veseljem, kakor ravno sedaj, ker me je vse spominjalo na ljubezen do moje prijateljice iz otroških let," je odgovoril. "A, — glejte, naša Ana je že tu!"

Mlada deklica, dobrohotnega okroglega obraza, s črnim robcem na glavi, je vstopila.

"Ana," predstavil jo je markez, "tu je grofica Autremontska, tvoja gospodarica za par dni, morda za par tednov. Bodi skrbna in zvesta v službi."

"Vedno, kakor bo ukazala grofica!" odgovorila je skromno; videti je bilo, da jo je očarala izvanredna krasota grofice.

"Za danes lahko noč, gospod markez!" dejala je Blanka in podala svojemu varuhu in prijatelju roko.

Riviere se je priklonil in poljubil na lahno podano mu desnico. Potem pa je postal, dokler ni izginila grofica za durmi spalne sobe.

Solnce je stalo že precej visoko, ko se je Blanka Autremontska prebudila iz okrepljenega, trdnega spanja. Njen prvi pogled je bil na Ano, ki je sedela v kotu na nizkem stoličku. Jutranja obleka, ki je ležala razgrnjena na mizi, je pričala, da je Ana jako pazljiva. Pozdravila je grofico in stopila bližje.

"Oprostite, grofica, da sem odprla telečnjak brez vaše vednosti. Morala sem to storiti, da sem pripravila jutranjo obleko, — vi pa ste tako dobro spali!"

"Si res dobra, skrbna deklica," pohvalila jo je grofica. "Si li v službi pri kneginji Coligny?"

"Edino le, če se mudi knežja rodbina tu; spadam namreč k gradu Chatillon. Ker biva pa sedaj tu samo admiral, ne pa njegova soproga, imam jaz jako malo opravka."

"Gotovo se pogosto dolgočasiš, — ali ne?"

"To ravno ne, milostiva grofica! Imamo obiske dan za dnevom. Prihajajo in odhajajo gospodje, je jako živahno življenje, in zabav nam ne manjka. — Gospod markez Riviere," je nadaljevala, "je to jutro

že ponovno vprašal, kako se počuti milostiva grofica. Ravno ko sem izpraznjevala telečnjak, je bil zopet tu. Misli, da vas je morala dolga in težavna pot utruditi?"

"Iz česa pa sklepaš to, ljuba mi Ana?"

"Sodim to iz njegovega skrbnega, skoro boječega pogleda. Tudi knez, ki sem ga srečala, ko je šel ravno na kratek sprehod, je vprašal, kako vam gre."

"Hodi li knez vsako jutro tako zgodaj na sprehod?"

"To ravno ne. Vstane pa vsako jutro ob peti uri, potem bere in piše, ali pa se pogovarja in posvetuje s tujimi plemiči. To trpi nekako do devete ure. Nato se gre sprehajati po terasi ali pa po vinogradih. Tako je storil tudi danes; deset ura je sedaj," je rekla poredno.

"Deset?" je rekla Blanka prestrašeno. "Moj Bog, kaka zaspanka sem jaz!"

"To pride od včerajšnjega potovanja, grofica! Da ni bilo nikakega ropota, pustila sem vso vašo obleko v prednji sobi. Obesila jo bom pa sedaj v omaro, — — res krasne, bogate obleke, ki bi lahko krasile kraljico!"

"Ti me moraš imeti za jako prevzetno; ali ne, Ana?"

"Gotovo ne, grofica! Plemenita grofica se lahko dragoceno oblači, ker se to spodobi njenemu stanu. Naši predikanti sicer sramote obleke živih barv, — — svilo in baržun so pa popolnoma prepovedali. Ženski lasje jim tudi nikoli niso prav, — — nazadnje jih bomo morale še porezati, kar bi bilo res jako škoda, tudi grdo. To ropotanje in zmerjanje zoper obleko in lase mi prav nič ne ugaja. Glavna stvar je notranjost, ne pa zunanost človeška. Zato je pa tudi rekel Gospod Jezus: "Vi hinavci, ki čistite zunanost na posodi, notranjosti pa ne!"

"Ti pa poznaš sv. Pismo!"

"Tu in tam berem kaj v sv. Pismu, grofica!"

Med takimi pogovori se je Blanka napravila. Stopila je potem k ok-

nu in zrla po pokrajini; hišna pa je mej tem odšla. Razgled je bil res krasen. Grajski grič je bil obraščen z bogatimi vinskimi trtami, za vinogradi so prišla takoj krasna polja, posejana z úrevjem in lepimi poslopji. Bela cesta se je vila med polji, ob obeh straneh pa je rastlo sadno drevje. Da bi videla grad, stopila je na altano. Videla je, da je Hugo za njo določil najprijetnejše sobe, namreč te na vshodnem delu građu, ker razgled na zapad in jug so zakrivala grajska gospodarska poslopja. Chatillon ni imel jarka, ne kakega obzidja. Bil je odprta, visoka zgradba, s tremi nadstropji. Dasi je bil Colligny vodja svoje stranke v meščanski vojni, izbral si je vendar ta grad za svoje bivališče, kar je zadostni dokaz, da se za svojo varnost ni bal in da je smatral kmete za svoje prijatelje in pristaje.

Hišna se je kmalu vrnila in povabila grofico k zajterku. V pređnji sobi je bilo pripravljeno mleko, kruh, surovo maslo in med. Celó ta popolnoma preprost zajterk je presenetil grofico; kaj takega ni pričakovala. Vzela je nekoliko maslenega kruha in mleka. Ana je stala ob strani in odgovarjala na razna vprašanja glede knežje rodbine. Naenkrat so se odprla vrata. Vstopil je počasnih korakov mož, ki je šel mehanično za svojimi opravki, njegov duh se je pa pečal z docela drugo zadevo. Par korakov pred mizo je obstal in gledal ves razmišljen na grofico. Tođa ta razmišljenost je trajala samo nekoliko trenutkov; Blankina krasna postava je naenkrat končala njegovo tuhtanje.

Mož je bil oblečen v obleko, kakor so jo nosili edino le najvišji stanoví. Bil je resnega, skoro bi rekli čmernega obraza; pogled je imel jako oster. Kratki, sivi lasje so pokrivali glavo; sicer pa je bil videti še jako krepke postave.

Prijazno se je odkril. Markez, ki je vstopil z neznancem, ga je predstavljal.

"Negova Prevzvišenost, vodja Colligny, admiral Francije!"

Grofica se je priklonila.

"Pozdravljena na mojem domu, grofica Blanka," je rekel admiral. "Skoro bi se sprijaznil z žalostnimi razmerami, ki so vas privedle semkaj. Dale so mi namreč priložnost, da pozdravim vnukinjo mojega tovariša iz mladih let in zvestega prijatelja."

"Iskrena hvala za vaš sprejem, admiral! Danes ali jutri dojde moj stari oče, da me popelje domov!"

"Veselim se na njegov prihod," dejal je Colligny. "Dolgo, — — dolgo ga že ni bilo tukaj. Mene so pa vedno zadrževale jako važne zadeve, da nisem nikoli mogel jahati v Autremont. Kolikokrat bi bil rad obiskal svojega zvestega, vdanega prijatelja. Bo temu že dvanajst let, odkar nisem bil v Autremont. Blanka je bila takrat jako ljubek otrok, petih do šestih let, — — in danes?" je nadaljeval smehljaje. "Dam vam, grofica, en svet, da se izognete kraljici Francije, koje nepremagljiva moč obstoji v tem, da s pomočjo nepresegeljive krasote doseže vse, kar hoče."

Blanka ni razumela tega pikrega cikanja na dvor, ravno tako tudi ne Katarininih intrig; ni se ji pa zdelo primerno, da bi prosila za pojasnilo, zapazila je namreč, da se je pojavila kratka nevolja na admiralom obrazu.

"Upam in želim, grofica, da bi vam tukaj ugajalo!" je nadaljeval. "Jaz sam imam sicer veliko skrbi, veliko dela, za družbo torej nisem. Vendar pa se bomo videli pri mizi, in upam, da bo priložnost, da napravimo tu in tam kak skupen izlet. Ana je dobra družabnica in bo moja nerodnost v občevanju z ženskami bogato nadomestila. Ako pa potrebujete kakega spremljevalca do bližnjih krasnih krajev v okolici, bo vam markez Riviere rađe volje vedno na razpolago."

Glasnik Društev Najsv. Imena.

H. B.

Članom dr. Najsvetejšega Imena.

Katoliška Amerika ima proti svojim verskim nasprotnikom mobilizirano mogočno armado. Sto in pet in dvajset tisoč samih mož društva Najsvetejšega Imena je vedno pripravljenih oditi na fronto za pravice sv. katoliške cerkve. Njih število še od dne do dne raste. To je nedvomno moč, na katero smo mi lahko ponosni, sovražnika je pa strah pred njo. Vendar nas samo število teh bojevnikov nikakor ne sme zabizati v gotovost, da je naša sveta stvar popolnoma varna. Kakor pri armadi v navadnem pomenu besede število ni vse, ampak pred vsem duh, ki jo preveva, tako tudi pri armadi, ki se bori za naše verske svetinje, ni množica, ki nas navdaja z upanjem, da naša stvar dobro stoji, temveč duh, ki vlada v njej.

Jeli pa ta armada tako mogočna po duhu, kakor je mogočna po številu? O tem jaz dvomim. Prepričan sem, da je v tem velikem številu veliko takih, ki ne nosijo znaka Najsvetejšega Imena samo na prsih, ampak jim je takorekoč v srce vrezano, kakor sv. Ignaciju Lojoli. Ti so v armadi Najsvetejšega Imena to, kar so bili v bivši avstrijski armadi na soški fronti Dalmatinci, katerih vsak je bil vreden zlate medalje, ker o njem je res veljalo, kar pravi naš Koseski: Šest jih pade, kjer porine. A kakor tam niso bili sami Dalmatinci, ampak tudi zajci in celo Judeži, tako je tudi tukaj. Marsikateremu se blesti znak Najsvetejšega Imena na prsih, a samo na prsih. V srcu ga ni. Morda ima tudi na jeziku večkrat hudiča, ali še kaj hujšega, kakor s spoštovanjem izgovorjeno Najsvetejše Ime. Taki pač pomnožujejo število, kakor pra-

vi sv. pismo, ne pa veselja.

Kaj je vzrok temu? Možje nič drugega kot to, ker preradi obidete tisto točko vaših društvenih pravil, ki je duša vseh drugih, to je točka, ki vam ukazuje vsaj štirikratno sv. obhajilo na leto. Kajne vam se to zdi malo preveč? Jaz pa pravim, da je prej premalo, kot preveč. Gotovo, da zadostite cerkveni zapovedi ne samo s štirikratnim, temveč celo z enkratnim sv. obhajilom na leto. Če pa s tem tudi zadostite potrebam duše v današnjih razmerah, zlasti če hočete biti pionirji katoliške misli, kar kot člani društva Najsv. Imena morate biti, je drugo vprašanje, na katero je samo en odgovor in ta je: Ne!

Takrat, ko je sv. cerkev dala zapoved, da mora vsak kristjan vsaj enkrat na leto, o velikonočnem času prejeti sv. Rešnje Telo, so bile razmere docela druge. Trinajsto stoletje, ko se je to zgodilo, res ni bilo več v tisti meri verno, kakor so bila prva stoletja krščanstva. Toda v primeri z našo, versko tako mlačno in tako sovražno ji dobo, je bilo še globoko prešinjeno z verskim duhom. Zato pa moderni brezverski naprednjaki tako radi govorijo o temnem srednjem veku. In ker je bilo še vse javno življenje z verskim duhom prepojeno, je enkratno sv. obhajilo ljudi bolj držalo pokonci, kot danes štirikratno. Če je v tistem času lionski cerkveni zbor zapovedi letnega sv. obhajila pristavil VSAJ enkrat na leto, bi bil ta VSAJ danes pri štirikratnem sv. obhajilu bolj na mestu, kot takrat pri enkratnem. Sv. cerkev, ki dobro ve, v kako neprimerno večjih nevarnostih se danes nahajajo njeni otroci, ka-

kor takrat, bi to zapoved brezdvomno tudi rada dala. Ker se pa boji, da bi s tem le greh pomnožila, ker se veliko kristjanov naših dni še enkrat na leto težko spravi h temu, mnogo še to ne, zato te zapovedi ni današnjim potrebam primerno spremenila in postrila.

Zato pa tim bolj pridno priporoča pogosto, da vsakdanje sv. obhajilo, zato s toliko vnemo širi razne družbe in društva, katerih pravila vežejo ude k mesečnemu, ali vsaj pogostejšemu prejetanju sv. zakramentov. Gotovo, da ta pravila ne vežejo pod smrtnim, da niti pod malim grehom, kakor njene zapovedi, vendar pa dajejo članom dotičnih družb ali društev pobudo, da se večkrat usmilijo svoje duše in ji večkrat priskrbijo angeljske hrane, po kateri tako hrepeni. To pogosto prejetanje sv. zakramentov je duša vsakega verskega društva. Kdor to točko društvenih pravil zanemarja, ta nima duše društva. On je na drevesu društva suha veja in če na zunaj lepo zelena, prav gotovo brez sadu, kakor tista smokva v sv. pismu, o kateri beremo, da jo je Gospod preklel.

Možje, ali vas ne uči lastna skušnjava, da če zanemarjate sv. zakramente, ni pravega navdušenja za društvo? Nekam prisiljeno prihajate k sejam, topo, brez zanimanja poslušate kar se na njih verskega razpravlja. Ni vneme, ni navdušenja, ni življenja. Kvečjemu kadar nastopite korporativno, se vam društvena zavest nekoliko poživi. A to je le nekaj zunanega, postranskega. Tudi to veste iz lastne skušnje, da če opuščate sv. zakramente, nimate pravega bojnega razpoloženja, ko

vas vaši voditelji kličejo na plan, da v strnjeni fronti odbijete sovražni napad. Dasi v tem boju ne gre za življenje, kakor v krvavih vojskah, je vendar tudi ob takih mobilizacijah veliko "slekerjev", ki imajo vse polno praznih izgovorov, kakor tisti povabljeni v sv. pismu, ki so jim bili volji in vile več, kot pa Gospodova večerja. Vse to odtod, ker ni v motorju srca zadostnega gazolina ljubezni. Tega pa ni, ker se prereditko ustavite ob garaži tabernakeljna.

Katoliški mož in mladenič naših dni potrebujeta srca polnega gazolina ljubezni, drugače bosta slabo vozila. Svet ima danes lepo tlakovane ceste in bulevarde, a te služijo večinoma vragu in njegovim agentom, so vojne ceste, po katerih se prevajajo le kanoni in municija za boj proti veri. Naša sveta vojska se mora po razdrapanih potih pomikati na fronto, za obrambo naših verskih svetinj. Ta pot je že sama na sebi strma in ozka, a danes je naravnost

zabarikadirana in z žičnimi ovirami preprežena. Kdor hoče vse te težave premagati, te ovire odstraniti in vojni material kam naprej spraviti, potrebuje junaškega duha in založenih motorjev gazolina ljubezni, sicer bo vse skupaj sredi pota obtičalo. V garaži tabernakeljna je obogaja v izobilju, treba se je samo poslužiti.

V potrdilo tega naj vam navedem mnenje nekega moža, izkušenega v borbi za katoliško stvar. To je bivši belgijski ministrski predsednik, ne davno umrli konvertit Ruis Van Bee enbrook. Ta mož je bil prej, predno je postal ministerski predsednik, vodja belgijskih katoličanov. Prav za prav je kot tak ostal še kot najvišji uradnik v državi, ker ga v vodstvu nihče ni mogel nadomestiti. Ko je bilo mesto tajnika organizacije izpraznjeno, se je potegnil za nje katoliški mož, znana in čislana osebnost na tem polju. Beerenbrook, ki je imel o tem odločevati, je prosilca poklical k sebi in ga vprašal, če

kaj pridno hodi k sv. zakramentom. Mož mu odgovori da. — "Kolikrat na leto?" ga vpraša. "Parkrat." — "Priatelj," mu pravi, "parkrat je premalo, treba iti pogostokrat, če kdo hoče biti mož, na katerega se bomo lahko zanesli." In ga je odslovil, tajniško mesto pa podelil drugemu.

Možje, fantje, če meni ne verjamete, verjemite temu izkušenemu borcu v verskih bojih naših dni. Na podlagi njegove izjave vam tudi jaz rečem, da ni preveč, če greste štirikrat na leto, temveč premalo. Štirikrat naj bo samo predstopnja za dvanajstkrat, za vsaki mesec. Ko bo enkrat Društvo Najsvetejšega Imena imelo veliko večino takih mož in fantov pod svojim praporom, potem naj se Ku Klux Klani in druge naše rokovnjaške bande na glavo postavijo, ako jim drago, na naše postojanke bodo neomajljive, naša sveta stvar varna, ker kjer je Bog, tudi sam živ vrag nič ne more.

Milosti niso na prodaj.

Pregovor pravi: Za denar se vse dobi. Veliko res, vse pa ne. Milosti od Boga si ni mogoče z denarjem kupiti. Da niti od cerkve ne, dasi ji nasprotniki tako radi očitajo, da ima vse svoje oz. božje na prodaj. Ne tajimo, bili so res časi, ko je imel mamon pri cerkvenih stvarih, zlasti cerkvenih službah, veliko, preveliko besedo, deloma po krivdi posameznih cerkvenih, deloma in pred vsem pa svetnih organov, ne pa Cerkve kot take. A ta mamonizem se je na Cerkvi vedno britko maščeval. Nasprotno pa je Bog velikokrat raznim cerkvenim organom čudežno pomagal iz zadrege, če so se strogo držali pravila: Milosti niso na prodaj. En tak primer nam navoia življenje Aleksandrijskega Patriarha Janeza

Miloščinarja. To ime si je pridobil s svojo veliko darežljivostjo. Nekoč je v Aleksandriji nastala huda lakota, ker tisto leto reka Nil, ki vsako leto pognoji egiptovska polja s svojim blatom, izjemoma ni izstopila, radi tega ni bilo skoraj nič pridelkov. Patriarh se je na vso moč trudil, da bi ljudem priskrbel zadostnega živeža. A ni mogel vsem kaj. Zadnje zaloge so bile že skoraj prazne. To priliko je porabil neki človek, ki si je že večkrat prizadeval patriarha preprositi, da bi ga posvetil v dijakona. On pa tega nikakor ni hotel, ker je bil prepričan, da je dotični te časti nevreden. Záj si je pa ta mislil, da ga bo sila naredila popustljivejšega. Ker je bil jako premožen, je patriarhu ponudil večjo množino žita in še zlata

povrhu, ako spolni njegovo željo. Patriarh videč, da ljudje že lakote umirajo radi pomanjkanja, si je izgovoril malo premisleka. Ko se je z Bogom v molitvi posvetoval, ga je on razsvetlil, da ponudbe nikakor ne sme sprejeti, naj bo od nje še toliko odvisno, ker če dotični ni vreden te milosti, je pač ni vreden. In tako je naredil. Sporočil mu je, da ponudbe ne sprejme in da bo onki ga je s to mislijo naydal, vedel za svoje lačne otroke poskrbeti. Komaj se je to zgodilo, je došla vest, da sti s Sicilije došli dve veliki ladji z živili. Ko je patriarh to slišal, je padel na kolena in se zahvalil rekoč: Gospod, zahvalim te, da svojemu služabniku nisi pustil milosti za denar prodajati.

Iz katoliškega in nekato- liškega sveta.

RIMSKE NOVICE.

S solzami v očeh se je sv. oče poslovil od misijonarjev, ki jih je poslal v boljševiško Rusijo. Roka se mu je tresla od ginjenja, ko jim je delil sv. obhajilo. S trepetajočim glasom je počasi in s povdankom bral besede sv. evangelija: Večje ljubezni nima nihče, kakor tisti, ki da življenje za svoje prijatelje. Misel da bi se katoliško redovništvo poslalo na ruska dobrodelnja polja, je sprožil neki nemški konvertit, bivši ruski ujetnik baron Braun.

Judovski rabin o sedanjem papežu. Judovski veliki rabin v Milanu se je v nekem pismu na znano pisateljico Klotilde Benedikt, sledeče izrazil o sedanjem papežu: "Jaz poznam sedanjega papeža že dvajset let in zadnjih šestnajst let sem bil z njim v osebnem stiku. On je zelo vedoželjan, govori veliko jezikov. Študiral je tudi hebrejski jezik. V letih 1908. in 1909. se je poslužil moje pomoči, da se v tem jeziku bolje izuri. Radi tega se mi je vedno hvaležnega kazal in bil v prijateljskih odnosih z menoj, dotlej, ko je postal nadškof v Milanu in kardinal. Ko je bil izvoljen za papeža in s tem dosegel najvišjo stopnjo svoje kariere, sem smatral za svojo naravno dolžnost, da mu prisrčno častitam. Prepričan sem, da mu je bila moja častitka dobrodošla. Upam, da ko pridem ob priložnosti v Rim, bom imel čast, dobiti pri njem audienco. Zakaj Pij XI. ni samo učen, ampak izredno dober mož, ki je bil v Milanu z večimi judi, prominentnimi znastveniki, v prijateljski zvezi. Po mojem mnenju je njegova izvolitev za papeža dobro znamenje boljših časov za človeštvo in vesoljni svet." ...

Nenavaden dar papežu. Kakor smo že poročali, je bil sedANJI papež kot mlad duhovnik navdušen in drzen visokogorski turist. Ko se je ob njegovi izvolitvi to zvedelo, je bila ravno neka ekspedicija pod vodstvom generala Price na tem da doseže vrh najvišje gore na svetu Mount Everest (29.002 čev.). Tudi ta ekspedicija je bila o tem obveščena. Takoj mu je častitala, kot papežu turistu. Potem je v višini 17.468 čev. odtrgala en kamen, ga vzela s seboj, ter mu ga na srebrnem podstavku in napisom, kedaj, kje in v kaki višini je bil odtrgan, poslala v dar. Papeža je dar zelo razveselil. Z lastnoročnim pismom se je zahvalil zani generalu Price in mu poslal zlato kolajno,

AMERIŠKE NOVICE.

N. C. W. C. za reformo movinga. Ta naša katoliška centrala se je združila z vsemi drugimi dobrodelnimi agencijami, da napravi končni načrt, kako bi se dalo reformirati moving, da bi res vzgojno vplival na narod, kar zdaj mnogo-krat ne, ampak nasprotno.

Kaj pravi admiral Benson? Ta znani konvertit se je pred kratkim ob neki priliki izrazil, da moramo ameriški katoličani bolj gledati, da bomo res to, kar naše ime pravi. Catholicos je grška beseda in pomeni po naše splošen. Rekel je, da smo preveč v svoje pobožnosti in svoje župnije zaverovani in da imamo premalo smisla za splošnost. V prejšnjih časih je bilo to nekaj naravnega. Danes so se razmere spremenile. Temne sile, ki so na delu in morejo govoriti o lepih vseh, kažejo, da danes ni več čas za kako katoliško zapečkarstvo. Njih tajne sile ogrožajo ustavo naše republike, blagobit naše države in naše vere. V očigled javnega blagra in naših mejsebojnih interesov je potrebno, da se jim organizirani postavimo v bran. Če bomo z jasno začrtanim programom in z našimi pet milijoni organiziranih katoličanov, v strnjениh vrstah stali na fronti za krščansko pravičnost in moralo, smemo biti gotovi, da se nam bodo pridružili tudi vsi pošteni protestanti, mej katerimi je veliko poštenjših, kakor marsikateri naš "tudi katoličan." — To so vsekako upoštevanja vredne besede.

Manifestacija mož. Dne 8. okt. bo v Washingtonu velikanska manifestacija mož družtev Najsvetejšega Imena, ki jo bodo aranžirala društva Najsvetejšega Imena nadškofije Baltimor. Zastopane bodo tudi delegacije petih okoliških držav: Virginije, Zapadne Virginije, Delaware, Pennsylvanije in Marylanda. Vsega skupaj se bo zbralo okoli 40.000 tisoč mož, mej temi samo iz baltimorske nadškofije 12.000.

Ta armada borcev pod zastavo Najsvetejšega Imena bo napravila obhod po glavnem mestu, mimo "Bele hiše" do Svlvan gledališča, kjer bo blagoslov z Najsvetejšim zunaj pred glavnimi vrati. Namen te manifestacije bo: javno dati čast Najsvetejšemu Imenu.

Franciškovi sinovom v spomin. Dr. W. Hunter, je v trgovskem vestniku "Business" sprožil misel, naj bi se v spomin velikim sinovom sv. Franciška, ki so s svojim apostolskim potom močili rodovitna tla rajske Kalifornije, na oto-

ku Yerba Buena, v zalivu San Francisca, postavila velikanska statua franciškana, ki bi imel roko dvignjeno k blagoslovu. Po napravljenem načrtu bo statua večja, kakor je ona boginje prostosti v njujorškem zalivu. Ta je s podstavkom vred 305 čevljev visoka, velikost one je preračunjena na 350 čevljev brez podstavka. Njena celotna visokost nad morskovo površino bo znašala 700 čevljev. Torej bo eden najgigantnejših spomenikov sveta.

Adventisti za farne šole. Društvo verske svobode, ki obstoja po večini iz adventistov sedmega dne (to je neka posebna verska sekta) je začela kampanjo, z vsemi sredstvi pobijati prizadevanja temnih elementov, ljudstvo pripraviti do tega, da bi votiralo za obvezno publicno šolo, proti zasebnim, ter s tem izsililo tozadevno postavo. Zdaj deluje imenovano društvo v tem smislu po državah Oregon in Oklahoma, kjer so sovražniki zasebnih šol pridno na delu.

Suhači in Ku Klukx Klani. Da nima-jo vsi suhači tako čistih namenov pri svoji propagandi, kakor bi nam radi dokazali, je splošno znano. Danes bi nam nekateri raje še mašno vino prepovedali, kot jutri in tako zadali katolicizmu odločilen udarec. Zato se ne čudimo temu, kar poroča katoliški "The Messenger," da služijo Ku klukx Klanu katerih programna točka je boj proti Cerkvi, tudi suhači kot rezerva. Naj vrag svoje kremplje še tako skriva, ga preveč srbe, da bi jih nikoli ne pokazal.

Stoletnica katoliškega časnika v Ameriki, se obhaja letos. Prvi katoliški časopis, "The Catholic Miscelany," je začel izhajati l. 1822. v Charleston, So. Carolina. V teku stoletja se jih je potem več ustanovilo, ki so pa morali iz tega ali onega vzroka prenehati, tako da jih je izmej onih, ki so pred letom 1876. stopili v življenje, ostalo samo šest. Danes je v Združenih Državah za okoli dvajset milijonov katoličanov sedem in petdeset angleško pisanih katoliško-političnih listov (papers). Izmej teh jim ima osemnajst od deset do štirideset tisoč naročnikov, eden 50.000, ostali od 1500 do 10.000. To je sorazmerno jako malo. Vzrok je ta, ker v Ameriki izdajanje časopisja nima tistega idealnega ozadja, ki bi ga prav za prav moralo imeti, ki je imenujemo apostolat tiska, ampak je bizniška stvar. Časopisje, ki nima bizniškega temelja, prej ali slej falira. Tako pravi katoliški list "The Indiana Catholic,"

Jubilej Brazilije. Brazilija je obhajala ta mesec stoletnico svoje neodvisnosti. Vsa velika slavnost se je vršila pod varstvom Matere Božje Brezmadežne. In kar je posebnega spomina vredno, je, da jo je postavila pod njeno varstvo armada

in mornarica. Cerkveno slovesnost je izvrval poleg vlade in vojske tudi prezident Pessao, ki je bil za jubilej od papeža odlikovan z najvišjim redom, ki ga on podeljuje, s tako zvanim Kristusovim redom. Popoldan slavnostnega dne je bil

Te Deum in posvetitev zlatega srca Brezmadežni, z napisom: Preblaženi Devici Mariji, Brezmadežni, naši vzhodni patroni, posvečeno od vojnih sil na suhem in na morju."

Dopisi zahvale in priporočila.

Gospod urednik. Da ne boste mislili, da so nam ženskam res jeziki ohromeli, bom pa jaz prva dokazala, da to ni res. Veste, poleti, posebno letos, ko je bila taka suša, se črnilo posuši, suho pero pa noče pisati. Potem imamo zlasti me farmarice poleti druga peresa v rokah, s katerimi se težje piše in pri katerem postane roka za tako majhno stvarico, kakor jo Vi sučete, preokorna. No pa zdaj, ko bomo polagoma velike peresa začele za en čas odlagati, bomo pa že tudi za male prijele, da se Vam preveč ne zamerimo.

Mary, Heglar, Mc Kenley, Minn.

Odgovor. Tega jaz nisem mislil, da so vam jeziki ohromeli, ker to se pač lahko zgodi v posameznem slučaju, ne pa splošno. Jaz sem si vaš molk bolj naravno razlagal. Mislim sem: Znanost, ki se imenuje fizika, uči, da vročina predmete razteguje, mráz jih pa krči. Ker so bili zdaj naši dnevi, so ženskam jeziki najbrž tako narasli, da jih ne morejo več v ustih obračati. Tako sem potrpežljivo čakal, da jim jesenski hlad da zopet normalno obsežnost. Kakor vidim, je ta doba že nastopila, zato pričakujem zopet živahnjšega obrata.

Urednik.

Prisrčna hvala prebl. Devici Mariji, ker je izprosila mojim otrokom ljubo zdravje, za kar sem jo prosila. V zahvalo darujem za prosphe njenega lista \$1.

Mrs. A. Žnidaršič.

Izpolnjujoč svojo obljubo se prisrčno zahvalim Presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu za ozdravljenje moje hčerke. Zdravnik je izjavil, da ima kitni "fleš", jaz sem se pa na Boga in Marijo obrnila in bila uslišana. Priloženi dolar je za Avb Marijo.

Mrs. Hermina Baša, Baden, Pa.

Zahvaljujem se Presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu in sv. Ani za uslišano prošnjo, ter darujem v ta namen za naše nabožne liste 50c.

Uršula Tratnik, Ely, Minn.

Pet tednov sem bila bolna, da nisem mogla hoditi. Z zaupanjem sem se obrnila na Marijo, naj mi pomaga, ako je volja božja. Hvala Bogu in njej, da se mi je zdravje toliko zboljšalo, da morem zopet hoditi. Pošljem za eno sv. mašo za ljubo zdravje.

Mary Belej.

Zahvaljujem se presv. Srcu Jezusovemu za zopetno ozdravljenje. Za "Glasnik,"

ki razširja češčenje tega presv. Srca darujem \$5.00.

Mr. Frank Sajovic, Cleveland, O.

Spolnujem obljubo, da se bom javno zahvalila presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu, ako ozdravim. Ker sem bila uslišana, to z veseljem spolnujem.

M. O. Soudan, Minn.

Prav prisrčno se zahvalim prebl. Devici Mariji za ljubo zdravje in jo prosim, da bi bila tudi zanjprej moja priprošnja pri Bogu, dokler se ne steko moje ure.

N. N. Milwaukee, Wis.

Prav lepo se zahvalim presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu za ljubo zdravje v družini in pošljem \$2.00 za eno sv. mašo na čast Žalosti M. B.

Mary Wentar, Cleveland, Ohio.

V hudi boleznini sem se zatekla k presv. Srcu Jezusovemu za pomoč in bila uslišana. Za to se javno zahvalim v Ave Mariji.

A. Srucelj.

Krčevina, Maribor, Jugoslavija.

Ker sem obljubila, da se bom javno zahvalila presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu, ako moj sin ozdravi, s tem spolnujem svojo dolžnost, ker je bila moja prošnja uslišana. Priporočam sebe in celo družino še zanjprej milostnemu varstvu in pomoči teh vedno usmiljenih Src. Tisočkrat bodi moljeno presv. Srce Jezusovo in hvaljeno presladko Srce Marijino! Prilagam mali dar za katoliški tisek.

Mrs. Barbara Schweiger, Soudan, Minn.

Dolžnost me veže, se javno zahvaliti presv. Srcu Jezusovemu in "Zdravju bolnikov" za dobljeno ljubo zdravje. Priloženi dar pošiljam za prosphe lista.

Terezija Lindič, Cleveland, Ohio.

Pošiljam \$2.00 za sv. maše na čast presv. Srcu Jezusovemu in za duše v vica, za zboljšanje naših farnih razmer.

N. N. B.

Priporočam "Zdravju bolnikov" srbje-ga bolnega moža, da bi mu ona zopet sprosila ljubo zdravje. Za razširjanje njenega lista darujem \$1.00, s prošnjo, da bi se ga spomnili pri sv. maši (se je zgodilo op. Ured).

Mrs. Agnes Marn.
Reitz, Pa.

Naš navdušeni zastopnik Mr. Marko Bluth, Joliet, Ill. je nevarno obšel. Vendar se mu je mej tem zdravje že toliko

zboljšalo, da more v cerkev, česar je kot trdna naša stara korenina najbolj pogrešal. Mi mu želimo skorajšnega popolnega ozdravljenja, da bo mogel še veliko storiti za razširjanje Marijine slave na našem listu. Priporočamo ga v molitev.

Ured.

Pomagaj — Mariji Pomagaj!

Kdo je ne vidi, ko sliši to ime, živo pred seboj, kako se ljubeče sklanja doli k svojim, otrokom, da jim obriše solze in jim pomaga, ko je že vsa človeška pomoč odpovedala? Kateri naših starejših, vernih Amerikancev, ni šel tudi k njej po slovo, ko je odhajal iz stare domovine? Komu se ni orosilo oko, ko ji je zadnjič pogledal v njen mili obraz? Še kraljuje tam, še otira solze, zdaj skoro krvave solze naših nesrečnih rojakov onkraj morja. Draga je zdaj pot do nje, a otrokom pot k materi ni nikoli predraga. Pridno, kakor prej, jo naše dobro ljudstvo obiskuje ter išče pri njej tolažbe in moči v urah težke poskušnje. Toda če bo šlo v naši stari domovini tako naprej, oziroma nazaj, kakor gre zdaj, se je resno bati, da bo tudi ta naša najpriljubljenjša Marijina božja pot, začela pešati. Sinovi sv. Franciška, ki jo duhovno oskrbujejo in so jo s svojo vedno pripravljeno postrežljivostjo nasproti romarjem tako povzdignili, se radi pomanjkanja življenjskih sredstev ne bodo mogli več dolgo gori držati. Cerkev namreč ni franciškanska, ampak škofijska. Škofijski so tudi cerkveni dohodki. Franciškani dobivajo od nje za svoje delo ta čas letnih 24,000 kron. Kaj pa je 24,000 kron? Niti sto dolarjev. Več jim pa cerkev ne more dati, ker sama nima, zlasti zdaj ne, ker so bila nekatera popravila tako nujno potrebna, da jih kljub draginji ni kazalo odlašati na boljše čase, ki jih ne oznanja še nobena zarja. Veliko bi bilo samostanski družini pomagano, ko bi še kedo za kake sv. maše poslal, kakor so nekateri že storili. Vse so takoj opravljene v milostni kapeli. Mi bomo kaj radi pri tem plemenitem namenu posredovali, kakor smo doslej. Kar nam naj pošlje, pa bomo poslali naprej. In ko bomo dobili sporočilo nazaj, da je opravljena, bomo dotičnega obvestili po posebni karti s podobo Marije Pomagaj, ki smo jih dobili z Brezj.

Urednik.